

TIPY NA PRAKTICKÉ AKTIVITY V RÁMCI PROJEKTOVÝCH DNŮ

1. DĚJEPIS

KAREL IV. – ODKAZ OTCE VLASTI **HRÁTKY S KARLEM IV.** **Autor: Mgr. Pavel Vaníček**

1.1 ŽÁCI SHLÉDNOU MOTIVAČNÍ DOKUMENT O KARLU IV.

1.2 BRAINSTORMING

Žáci v týmech mají 5 minut na sepsání co nejvíce pojmů o Karlu IV.

Úkol učitele: zhodnotit a spočítat zapsané pojmy na papíře a vytvořit pořadí družstev.

Body: 4 družstva (1.dr.-3b., 2.dr.-2b., 3.dr.-1b., 4.dr.-0b.)

1.3 KAREL IV. - MUŽ MNOHA TVÁŘÍ **(VIZ PRACOVNÍ LIST: 01 KAREL-IV-MUŽ-MNOHA-TVÁŘÍ)**

Týmy zůstávají, každý tým dostane list, kde ke Karlově charakteristice napíše správné slovo z výběru, které vystihuje charakteristiku.

Úkol učitele: zkontrolovat správnost přiřazení podle klíče, určit pořadí družstev a přidělit body.

Body: 4 družstva (1.dr.-3b., 2.dr.-2b., 3.dr.-1b., 4.dr.-0b.)

1.4 RODOKMEN LUCEMBURKŮ A MAPA ZEMÍ KORUNY ČESKÉ

Týmy zůstávají, učitel rozdává týmům pracovní list s rodokmenem Lucemburků. Žáci v týmech na pokyn začínají hledat příbuzenské poměry mezi zadanými členy rodu. Druhým úkolem je na základě mapy vyjmenovat země spadající do soustátí Zemí Koruny české v tehdejší době.

Úkol učitele: zkontrolovat správnost odpovědí podle klíče, určit pořadí družstev a přidělit týmům body.

Body: 4 družstva (1.dr.-3b., 2.dr.-2b., 3.dr.-1b., 4.dr.-0b.)

Materiál je součástí projektu „ODKAZ OTCE VLASTI“ a je prostřednictvím „Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání v roce 2016“ spolufinancován MŠMT.

1.5 STAVBY KARLA IV.

(VIZ PRACOVNÍ LIST: 03 KAREL-IV-ZAKLADATELSKÁ-ČINNOST)

Týmy zůstávají, dostanou obrázky staveb a na papírcích jména staveb, žáci v týmech mají správně přiřadit jména ke stavbám.

Úkol učitele: učitel kontroluje podle klíče, zda týmy správně přiřadily názvy staveb k obrázkům. Určuje pořadí týmů a přidělit body.

Body: 4 družstva (1.dr.-3b., 2.dr.-2b., 3.dr.-1b., 4.dr.-0b.)

1.6 PUZZLE

(VIZ PRACOVNÍ LIST: 05 KAREL-IV-PUZZLE-KAREL-A-KARLŠTEJN)

Týmy zůstávají, ale bojují proti sobě 1 tým a 1 tým - skládají stejné puzzle – obrázek Karla IV. Další 2 týmy proti sobě soutěží, kdo nejdříve poskládá stejné puzzle - obrázek Karlštejna. Pak si týmy vymění obrázky.

Úkol učitele: určí vítěze ze dvou družstev, dohlídne, aby si pak týmy vyměnili obrázky a hlavně, aby neztratili části puzzle!

Body: bod si připíše vítězný tým ze dvojice soutěžících týmů.

1.7 LÉKAŘSKÁ KARTA KARLA IV. - ŽÁCI SHLÉDNOU VIDEO:

(VIZ PRACOVNÍ LIST: 06 KAREL-IV-ZDRAVOTNÍ-KARTA)

VIDEO: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/11377586330-nas-karel-iv/216411033110005/>

Nesoutěžní úkol, cílem je získat zajímavé informace. V týmu si žáci udělají poznámky, doplňující informace mohou hledat na internetu.

1.8 VĚDOMOSTNÍ KVÍZ

(VIZ VĚDOMOSTNÍ KVÍZ NA FLEŠCE)

Každý tým obdrží 1 vědomostní kvíz. Týmy se snaží vyplnit kvízové otázky co nejpřesněji, povolený čas - max. 10 min.

Úkol učitele: zkontrolovat správné odpovědi dle klíče, správně obodovat a vytvořit pořadí. V případě, že tým odevzdá dřív než po 10 minutách, učitel si poznačí čas odevzdání pro případ rovnosti bodů za kvíz. Lepší tým s lepším časem.

Body: 4 družstva (1.dr.-3b., 2.dr.-2b., 3.dr.-1b., 4.dr.-0b.)

ZÁVĚREČNÝ ÚKOL UČITELE: SEČÍST VŠECHNY DOSAŽENÉ BODY TÝMU ZA JEDNOTLIVÉ ÚKOLY, VYTVOŘIT POŘADÍ A SLAVNOSTNĚ VYHLÁSIT A ODMĚNIT ŽÁKY.

Materiál je součástí projektu „ODKAZ OTCE VLASTI“ a je prostřednictvím „Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání v roce 2016“ spolufinancován MŠMT.

2. POHYBOVÉ AKTIVITY

KAREL IV. – ODKAZ OTCE VLASTI **POHYBOVÉ AKTIVITY** **Autor: Mgr. Pavel Vaníček**

Nejprve učitel vypráví žákům o rytířích, jejich oblečení, zbroji, zbraních, boji a válkách. Učitel připomene udatnost v boji krále Jana jako prototyp středověkého rytíře a stejně tak i císaře Karla IV. který byl v bojích několikrát zraněn. Od teorie přejdeme k praktickým cvičením. Důležitý byl pro rytíře postřeh.

Cvičení na postřeh a koordinaci: Učitel rozdá žákům plastové flerety nebo gymnastické tyče. Učitel hází směrem k žákům gumové kroužky, žáci se snaží napíchnout v letu každý leťící kroužek. Můžeme házet kroužky jednomu žákovi nebo střídát žáky a nutit je k větší pozornosti.

Rytíř se potřeboval dobře pohybovat na bojišti i bez koně. Žáci se pak učí základní šermířské pohyby na nohách, např. útočný výpad. Pak se žáci učí základní šermířské pohyby rukou – bod, kryt nebo odsek.

Učitel pak rozdá žákům plastové masky a žáci zkouší šermovat mezi sebou ve dvojicích. Je zajímavé nechat je šermovat tři proti třem, když je někdo zasažen, vypadá. Děti rády soutěží a je třeba soutěživost rozvíjet.

Další disciplínou je rytířský turnaj: jeden žák udělá koně, druhý žák jako rytíř mu vyskočí na záda, uchopí do ruky zbraň nebo jen gymnastickou tyč. Opodál si stoupne učitel s nataženou rukou a na dlaň si položí předmět. „Rytíř na koni“ se rozjede a snaží se předmět zasáhnout a srazit na zem.

Je možné si domluvit i návštěvu skupiny historického nebo sportovního šermu, pokud je ve vašem městě nebo blízkém okolí.

Úspěšní jedinci jsou vyhlášeni a oceněni v průběhu závěrečného ceremoniálu.

Materiál je součástí projektu „ODKAZ OTCE VLASTI“ a je prostřednictvím „Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání v roce 2016“ spolufinancován MŠMT.

3. ČEŠTINA

KAREL IV. – ODKAZ OTCE VLASTI
POEZIE – OSLAVNÁ BÁSEŇ PRO KARLA IV.
Autor: Mgr. Pavla Jamborová

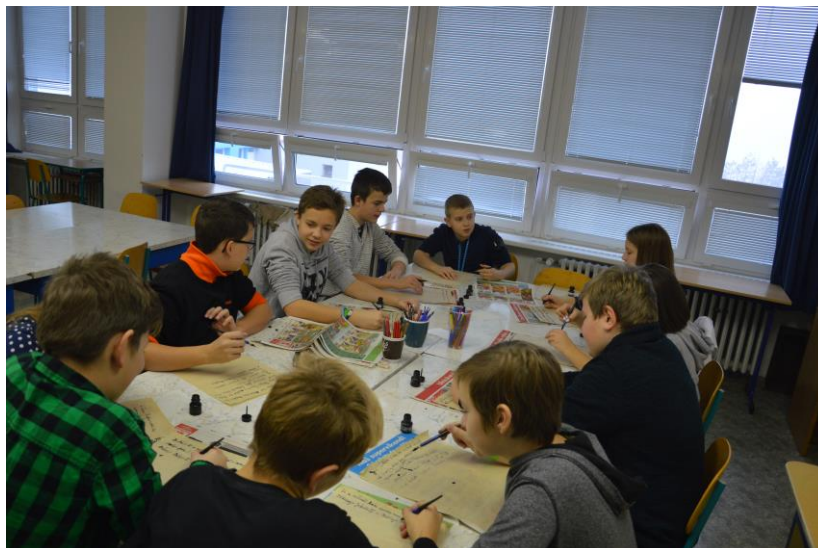
V průběhu projektového dne tvořili žáci oslavnou báseň pro krále a císaře Karla IV.

V soutěži mezi skupinami měli žáci použít několik klíčových slov, např.: Karlštejn, turnaj, Blanka z Valois, víno, kadlátko, universita a složit šest až osm veršů.

Poté zapsali text na „dobový papír“.

3 nejpodarenější básně byly oceněny.

Uvedená aktivita se setkala s úspěchem a ukázky zazněly i na závěrečném hodnocení.

Materiál je součástí projektu „ODKAZ OTCE VLASTI“ a je prostřednictvím „Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání v roce 2016“ spolufinancován MŠMT.

4. VAŘENÍ

KAREL IV. – ODKAZ OTCE VLASTI **VAŘENÍ – JÁHLOVÁ „VARMUŽA“** **Autor: PhDr. Helena Gazdová**

V rámci projektového dne jsme se s žáky rozhodli uvařit nějaký pokrm z doby Karla IV. Na internetu jsme našli recept na „jáhlovou varmuži“, která byla v té době jídlem chudých.

Jáhly jsme uvařili v mléce v poměru 1:2,5 (jáhly : mléko), přidali jsme špetku soli, osladili medem a pro zjemnění přidali kousek másla. Hotovou kaši jsme polévali rozpuštěným máslem, sladili medem, přidávali jsme restovaná jablka se skořicí, rozinky a nakrájené sušené ovoce (meruňky a švestky).

Jáhlovou varmuži jsme uvařili pro celou školu a měla velký úspěch – mnozí žáci si přišli pro přidavek.

Materiál je součástí projektu „ODKAZ OTCE VLASTI“ a je prostřednictvím „Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání v roce 2016“ spolufinancován MŠMT.

5. VÝTVARNÁ VÝCHOVA

KAREL IV. – ODKAZ OTCE VLASTI **TVORBA DAROVACÍ LISTINY A PEČETĚ** **Autor: Mgr. Jitka Němčanská**

Cílem je vytvořit pečetidla ze sádry, které se obtisknou do pečetního vosku na historické listině. Vysvětlíme dětem co je to monogram (vyrývá na pečetidlo), jak vypadala zjednodušeně např. historická darovací listina a proč se používala pečeť.

Předem vysvětlíme dětem zjednodušenou skladbu listiny - co taková listina obsahovala, z jakých částí se skládala. Byl to protokol, text a závěrečná část (eschatokol).

Pomůcky: sádra, plato pro 30 vajec, smršťovací folie, sádra, nádoba na rozmíchání sádry, pečetní vosk, rydla, lihový kahan, líh, zápalky, nádoba na rozpuštění pečetního vosku, lžíce, papír, tuš, pero s násadkou, černý čaj, provázek.

Postup: předem si připravíme odlitky sádry, kterou rozmícháme ve vodě a vylíváme do jednotlivých misek na platu potažených folií (bez folie nejde vyklopit). Necháme ztuhnout (20 min) a vyklopíme. Aby papír vypadal zastarale a zašlý, nastříháme si velikost, jakou potřebujeme a můžeme ho předem namočit do čajového nálevu z černého čaje. Necháme uschnout. Můžeme ho také opálit nad svíčkou nebo kahanem. Nastříháme provázky na 20 cm kousky. Toto je dobré nachystat si předem.

Každé dítě dostane 1 sádrový odlitek, rydlo na linoryt, pero s násadkou, tuš a papír. Lepší je začít psát listinu a teprve potom vyrývat znak do sádry (nepořádek na lavici). Mezitím si rozpustíme v nádobě nad kahanem pečetní vosk. Jak je vše připraveno, pečetidlo vyryté a listina napsaná, kápneme lžičkou rozpuštěný vosk na listinu a hned do něj děti obtisknou pečetidlo. To je potřeba chvíli přidržet (20 s) a sejmut ho, dokud není vosk úplně tvrdý. Pozor, mohla by se strhnout celá pečeť). Pod pečeť můžeme přidat ještě složený provázek.

Materiál je součástí projektu „ODKAZ OTCE VLASTI“ a je prostřednictvím „Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání v roce 2016“ spolufinancován MŠMT.

6. ZEMĚPIS

KAREL IV. – ODKAZ OTCE VLASTI **ZEMĚPISNÉ HRÁTKY S KARLEM IV.**

Autor: Mgr. Jiří Buryška

V rámci zeměpisu se žáci zaměřili na práci s mapami znázorňující středověkou Evropu 14. století. Pracovali rozdělení do družstev a také formou soutěží. Nejrychlejší a nejúspěšnější týmy získaly body do celkového hodnocení.

Důležité bylo si představit velikost jednotlivých států a srovnat je s dnešní rozlohou a hranicemi. Nejvýznamnější pro tehdejší Evropu byla jistě Svatá říše římská. Tu měli žáci zakreslit do mapy bez hranic. Měli vyjmenovat i země, které se dnes na území této říše nacházejí.

Dalším důležitým úkolem bylo se seznámit s mapou Zemí Koruny české, jaké země připojil král Jan a které připojil Karel IV. Soutěžilo se také ve vyjmenování jednotlivých částí, které tvořily soustátí Zemí Koruny české či které země s námi sousedily, jakými jazyky se kde v Evropě hovořilo, či jak se nazývala některá historická území a do jakých zemí dnes patří nebo jaké měny existovaly v jednotlivých zemích tehdy a dnes.

Úkoly byly zajímavé, poučné a s přesahem do dnešní doby.

Materiál je součástí projektu „ODKAZ OTCE VLASTI“ a je prostřednictvím „Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání v roce 2016“ spolufinancován MŠMT.

6. RUSKÝ JAZYK

V rámci ruského jazyka žáci hledali na ruských webech informace o Karlu IV. a následně soutěžili v sepisování stručného Karlova životopisu. Zde je jeden zdařilý pro ukázkou:

Жизнь:

- родился 14 мая 1316 г.
- в крещении Карл был назван Венцеславом
- отец Ян (Иоганн) Люксембургский
- мать Елизавета (Элишка) Чешская
- король Чехии (под именем Карл I) король Немецкий и император «Священной Римской империи» под именем Карл IV, с которым он и вошел в чешскую историю ,из Люксембургской династии, правивший в 1346—1378 гг.

Жены:

- с 1329 г. Бланка, дочь герцога Валоиского Карла (род. 1317 г. + 1348 г.)
- с 1349 г. Анна, дочь курфюрста Пфальцкого Рудольфа II (род. 1329 г. + 1353 г.)
- с 1353 г. Анна, дочь герцога Швейденского Генриха II (род. 1339 г. Ф 1362 г.)
- с 1363 г. Елизавета, дочь герцога Померанского Богислава IV (род. 1345 г. + 1392 г.)

Значение Карла IV:

- при Карле IV средневековая Чехия достигла своего расцвета
- Прага стала фактическим центром империи
- в 1348 г. основан Пражский (Карлов) университет
- в Праге построен Карлов мост
- было начато строительство собора св. Вита
- при императоре был построен замок Карлштейн
- при императоре был построен город Карловы Вары (нем. Карлсбад), впоследствии прославившийся своими термальными источниками
- Карл IV укрепил королевскую власть в Чехии, сделав своей опорой духовенство и города
- Пражское епископство преобразовано в Пражское архиепископство и приобрело самостоятельность
- Карл IV заботился о развитии чешской экономики и торговли
-

Materiál je součástí projektu „ODKAZ OTCE VLASTI“ a je prostřednictvím „Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání v roce 2016“ spolufinancován MŠMT.

- в империи же фактически закрепил феодальную раздробленность Золотой буллой (1356)
- с помощью династических комбинации расширил территорию земель чешской короны

Věříme, že tipy pro projektové dny budou pro Vás zajímavé a najdou uplatnění ve výuce.

**realizační tým projektu
EKO G Brno**

Materiál je součástí projektu „ODKAZ OTCE VLASTI“ a je prostřednictvím „Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání v roce 2016“ spolufinancován MŠMT.